

Řád požárový

pro král. věn. město Vysoké Mýto, vydaný na základě zákona ze dne 23. května 1876 a usnesení obec. výboru ze dne 6. prosince 1891

Všeobecná nařízení k zamezení požárů

I. Opatření v domech

1. Stavby a přestavby a přístavby mohou býti prováděny jen po úředním povolení oprávněným a zodpovědným stavitelem a musí býti při nich šetřeno všechna řízení stavebního řádu ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 z. z.
2. Komíny buďtěž čištěny od komínků k tomu oprávněných, a sice komíny obyčejné nejméně jednou za dva měsíce, komíny úzké nejméně jednou za měsíc, a kde se více topí i častěji; vypalovati se smějí jen komíny ruské po ohlášení a povolení obecního úřadu. Dvířka u komínů musí býti dvojitá a zařízena dle předpisu stavebního řádu a mimo čištění stále uzavřena.
Kominíci jsou povinni majitelům domů oznámiti ihned vše, cokoli při komínech, ohništích a pecích pro oneh nebezpečného shledali, a kdyby majitel domu opatření potřebných neučinil, udati to obecnímu úřadu.
3. Před ústím topení v kuchyních a v dílnách pokud pro tyto jiných nařízení není, budiž podlaha ve čtverci na 60 cm ohnivzdorná.
4. Seno, sláma, suchá píce, len, dříví a podobné předměty na půdách stavení pouze k obývání určených vůbec ukládati se nesmějí, jinde pak - kde s obytným stavením hospodářské souvisí - musí býti předměty takové nejméně na 1 metr od komína opatřeny vzdáleny. Předměty tyto nesmějí býti vůbec nablízku ohnišť, na kamnech nebo poblíže ohně sušeny.
5. Do chlévů, komor, podkroví atd. kde snadno zápalné věci jsou, nesmí se se světlem bez lucerny choditi ani v nich kouřiti.
6. Popel nesmí býti nošen v zápalných nádobách aneb uschován na místech nebezpečných, ani na hnůj vyhazován; vynésti ze stavení ven smí se teprve, až úplně vychladí.

II. Opatření mimo stavení a obvod města

1. Kouření při fůrách v době žní i senoseče a vůbec při dovážení sena, slámy atd. se zapovídá; za šetření zákazu toho od čeledínů odpovídají hospodáři.
2. Zapalování ohňům blíže suchého obilí, seníku nebo lesa v každé době se zapovídá.
3. Stohy slámy a sena smějí se dělati jen tehda, jsou-li na všech stranách nejméně 130 m od stavení vzdáleny.
4. Střílení a zapalování ohňostroje blíže stavení a stodol se zapovídá.

III. Nařízení pro fenesla a obchody

1. Řemeslníci pracující z látek snadno zápalných nesmějí velkou zásobu jich míti; truhláři, soustružníci, koláři, bednáři, atd. tento musí odřezky a třísky každodenně z dílen odklizeti a na bezpečná místa ukládati.
2. Potahování sudů při velkém větru a na místech ohněm nebezpečných není dovoleno.
3. Sklady dříví smějí se zřizovati ti pouze po povolení úředním.
4. Obchodníci s prachem, smolou, ledkem, sírou, terpentýnem, petrolejem atd. musí míti zásoby zboží takového uschovány v místnostech ohnivzdorných, velké zásoby smějí jen ve zvláštních skladištích k účelu tomu schválených ukládati býti.

IV. Prostředky ku hašení

1. V každém domě, jenž neleží bezprostředně při řece, aneb není spojen s vodovodem, aneb nemá studně, musí býti na příhodném místě kád vodou stále naplněna s několika konvemi nebo košíky pro první potřebu při vzniku požáru.
2. Každý dům musí býti opatřen žebříkem na střeše, dlouhým hákem a lucernou.

V. Opatření při schůzích a zábavách

1. V čase divadel, plesů nebo velkých schůzí musí býti přítomna kád s vodou a nádoba s pískem, které tyto opatřiti musí hostinský.

2. Divadla, zábavy a schůze v uzavřených místnostech musí býti od pořadatelů velitelství hasičského sboru oznámeny, aby vyslána byla hlídka hasičská. Pořadatelé jsou povinni za hlídku tuto sborů hasičskému zaplatiti poplatek 2 zl. z každého plesu se vstupným 50 kr. za osobu převyšujícím a 1 zl. z každého plesu se vstupným menším než 50 kr. aneb beze vstupného a z každého divadla, představení a schůze. Poplatky tyto buďtěž u obecního úřadu zároveň s ohlášením tanečních zábav, v ostatních případech při ohlášení velitelství sboru.
3. Hlídky hasičské vykázané buď od pořadatelů vhodné místo uvnitř sálu.
4. Hasiči hlídku konající jsou orgány veřejnými a konají službu obci jim svěřenou.

Pořádek při hašení ohně

I. Poplach

1. Každý kdo požár nebo nebezpečí požáru zpozoruje, jest povinen poplach učiniti a ihned to ohlásiti buď velitelství sboru hasičského aneb na stanicích hasičských označených nápisem - Zde požár oznamujte - aneb na policejní strážnici.
2. Taktéž požár sousední obci budiž ihned na některém z míst uvedených oznámen.
3. Poplach děje se tlučením na zvon a sice při požáru v městě vždy jedním, na Pražském předměstí dvěma, na Litomyšlském třemi a na Choceňském čtyřmi údery opakujícími se při rozmáhání ohně v kratších, při ubývání delších přestávkách. Poplach trvá až do odstranění nebezpečí po případě do zákazu.
4. Vypuknutí ohně ohlásí se též hasičskou trubkou a píšťalou.
5. Vypukne-li požár za tmavé noci, musí ihned, jakmile poplach se stane, každý obyvatel jedno okno do ulice vedoucí osvětliti aneb svítilnu na dům v ulici pověsiti.

II. Dovoz hasičského náčiní k ohni

1. Majitelé koní musí potřebné koně ku stříkačkám a lejtám zapůjčiti bez výhrady.
2. V pádu potřeby může k dovozu hasičského náčiní býti použito i spřežení v městě náhodou se nalézajících.
3. Povelům hasičským musí se na znamení trubkou neb píšťalou dané každý jiný povoz z daleka uhnouti.

III. Pořádek a nařízení při hašení ohně

1. Hlavní službu při hasení požárů má hasičský sbor, jehož členové přitom jsou orgány veřejnými.
2. Velitel sboru hasičského nebo jeho zástupce jest vykonným orgánem obce a jeho velení musí každý bezpodmínečně poslechnouti.
3. Stanoviště velitele sboru při požáru označeno jest ve dne červenobílým praporcem, a v noci červenou svítilnou na podstavci.
4. Přijedou-li ku pomoci jiné sbory hasičské, podřízeny jsou veliteli sboru zdejšího.
5. Mimo sbor hasičský povinen jest každý občan bezplatně při požáru pomáhati, jakmile k tomu byl starostou obce, velitelem sboru aneb jich zástupci vyzván.
6. Děti a lidé ku práci neschopní nesmějí býti ku požáru připuštěni; mládež od 12. roků může býti použito jen k utvoření řetězu pro podávání vody, k opatrování hadic, potřeb hasičských atd. a to je za dozoru velitelova a hasičů.
7. Kdo při požáru radou nápomocen býti neb něco oznámiti hodlá, obrátiv se na velitelství sboru. Při požáru volati, křičeti a poroučeti však dovoleno není.
8. Uzavření místa požáru, zachování pořádku a opatrování zachráněného majetku - pokud službu tu vojsko nekoná - náleží ochrannému sboru, jehož členové jsou opatřeny odznaky a konají službu veřejnou.
9. Zedníci a tesaři, nejsou-li členy hasičského sboru, musí se ihned po učiněném poplachu a nástroj k bourání dostaviti, velitelství sboru příchod svůj ohlásiti a nařízení jeho se podrobiti.

10. Majitele závodu průmyslových a podnikatelé staveb musí ihned po učiněném poplachu dělníky své na místo požáru ku pomoci vyslati.

11. Majitelé studní, pramenů a vod soukromých musí trpěti užití vody k hašení; do domů a zahrad na blízku požáru ležících musí býti k účeli hašení ponechán volný přístup.

12. Majitele a obyvatelé domu v sousedství požáru zavřetež ihned veškerá okna, vikýře atd., připravtež žebříky, osadtež střechy, vůbec učiňtež všecka opatření, jimiž rozšíření požáru zameziti lze.

IV. Odměny

1. Kdo k požáru v městě nebo na předměstích první koně ke stříkačkám dostaví, obdrží od obce odměnu 2 zl., druhý 1 zl. a třetí 30 kr; mimo to každý kdo stroje dovážel a zpět odvezl po 2 zl.
2. Za dovoz strojů k požáru do některé odlehlejší části obce zdejší (ku př. do Derflíka, na Harta atd.) a zpět do města platí obec za každý kilometr vzdálenosti 1 zl. a pro první tři, kteří koně dostavili, odměnu výše ustanovenou.
3. Za dovoz strojů k požáru do některé jiné sousední obce platí okres za každý kilometr 1 zl.; zpět dá stroj odvésti obec, kde byl požár.
4. Řemeslníci a dělníci, kteří na rozkaz sboru při požáru vydatně pomáhali, obdrží od obce přiměřenou odměnu.

Ustanovení trestná a výkonná

1. Komu by známo bylo, že někdo nešetří nařízení proti vzniku požáru, aneb že někde jest něco ohněm nebezpečného, oznámí to ihned obecnímu úřadu.
2. Hospodáři jsou zodpovědní za svou čeládku, vlastníci domů za jich obyvatel; tím však na vlastní zodpovědnosti osob těchto nic se nemění.
3. Kdožtoli by proti tomuto řádu požárnímu jednací aneb opatření v něm nařízených zanedbal, potrestán bude pokutou až do 100 zl. a kdyby pokuta ta byla nedobytna, vězením do 20 dnů.
4. Mají-li se vymoci výkony nějaké podle tohoto řádu, může pro neuposlechnutí býti uložena pokuta do 10 zl., popřípadě trest vězení do 48 hod.
5. Byli někdo dle čl. 3. a 4. těchto ustanovení potrestán, nepřestává jeho povinnost, aby to, proč potrestán byl, vykonal pokud se týká zamezil; kdyby tak neučinil, bude potrestán zpětně, trest pak bude v každém dalším případě zdvojnásoben.
6. Trestní právo vykonává obecný starosta se dvěma obecnými staršími dle § 62 obec. zřízení.
7. Kommissi, kteráž ob čas prohlížeti bude, zda všechna nařízení proti vzniku požáru se šetří, nesmějí činnosti její býti činěny překážky za následků trestním zákonem ustanovených.
Nařídí-li kommissi ta nutná opatření některá, musí býti nařízení jejího neprodleně poslechnuto.
8. Kdyby někdo nařízení mu v příčině opatření proti požáru daného ve lhůtě stanovené neuposlechl, náleží obci - bez újmy jejího práva trestného - právo opatření nařízena na jeho náklad dáti provésti a náklad ten vymáhati; stížnost, kteráž by snad z nařízení takového nebo z trestního nálezů byla podána, nemá odkládacího účinku.
9. Tento řád požární, jenž nabude platnosti ihned po svém prohlášení, budiž v každém domě na místě snadno přístupné a dobře viditelné stále vyvěšen, začež zodpovědní jsou majitelé domů.

Ve Vysokém Mýtě, dne 6. prosince 1891

J. B. Tůma,
starosta